

A háztartások vagyoni helyzetének alakulása

2010 március 01. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

nincs értékelve

Még

Mérték

Kíváncsi voltam, hogyan alakult az utóbbi id?ben a háztartások vagyoni helyzete a válság következtében.

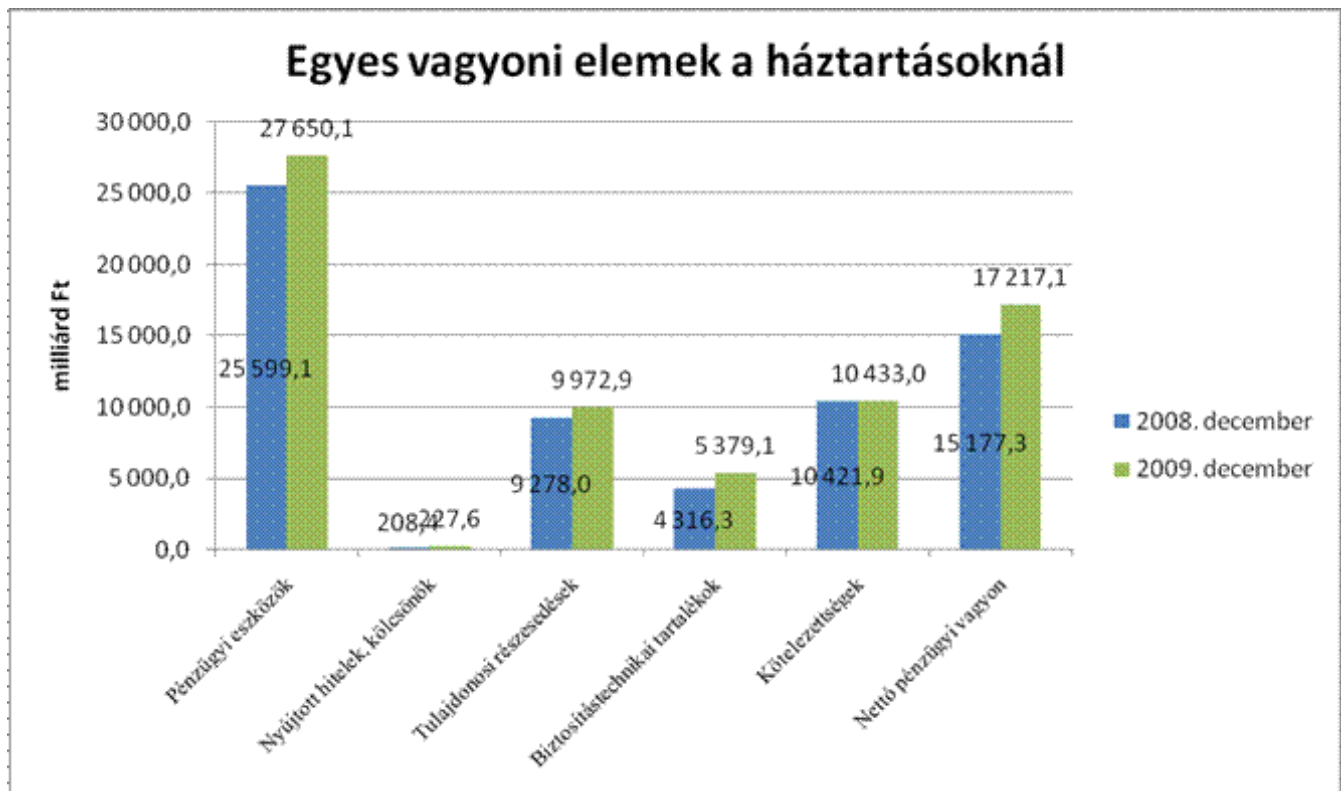
Válság van. Ezt a kijelentést már annyiszor hallottuk, hogy nagyon unjuk, és persze egyáltalán nem szeretjük

hallani. Egyrészt azért nem, mert minden megszorítást a legegyszerűbb erre hivatkozva bevezetni; tehát ha ezt mondják a tévében, tudjuk, hogy adónövelés, támogatás-csökkenés, áremelés vagy valami hasonló következik. Másrészt azért nem szeretjük, mert a saját zsebünkön érezzük, hogy tényleg válság van. Nagyon sok család megérzi a válság hatását, amikor azt tapasztalja, hogy jobban meg kell nézni a boltban az árakat; kevesebb pénz jut játékokra vagy ruhára a gyerekeknek; nem jutunk el nyaralni vagy színházba a pénzhiány miatt. Kíváncsi voltam, hogy ténylegesen hogyan változott a háztartások vagyoni helyzete a válság következtében, ezért adatokat kerestem és találtam (<http://www.mnb.hu>) erre vonatkozóan, majd megpróbáltam következtetéseket levonni a talált adatokból.

Egy háztartás „költségvetése” általában úgy működik, hogy hónap elején felméri, mennyi a bevétel, azaz a kapott munkabér, nyugdíj, támogatás, egyéb; majd összeszedik a számlákat és egyéb fizetnivalókat. A kötelezettségek kifizetése után maradó pénzt pedig elköltik vagy megtakarítják. Ideális esetben a háztartásoknak nem kell hitelt felvenniük a megélhetésre, bevételeik fedezik a kiadásait, és csak akkor szükséges hosszabb távú kötelezettséget vállalni, ha valami nagyobb kiadást terveznek, pl. autó- vagy ingatlanvásárlást. Nem ideális esetben a mindennapi megélhetéshez is szükség lehet kölcsönre, hitelre. A válság hatására több család eljutott abba a nehéz helyzetbe, melyre jellemző az „egyik napról a másikra” lavírozás, ill. rosszabb esetben az újabb kölcsönök?l törlesztett korábbi kölcsönök, hitelek növekvő értéke. A háztartások összességére viszont nem jellemző a túlzott hitelfelvétel.

Az alábbi ábrán kiemelt vagyoni elemek alakulását figyelhetjük meg:

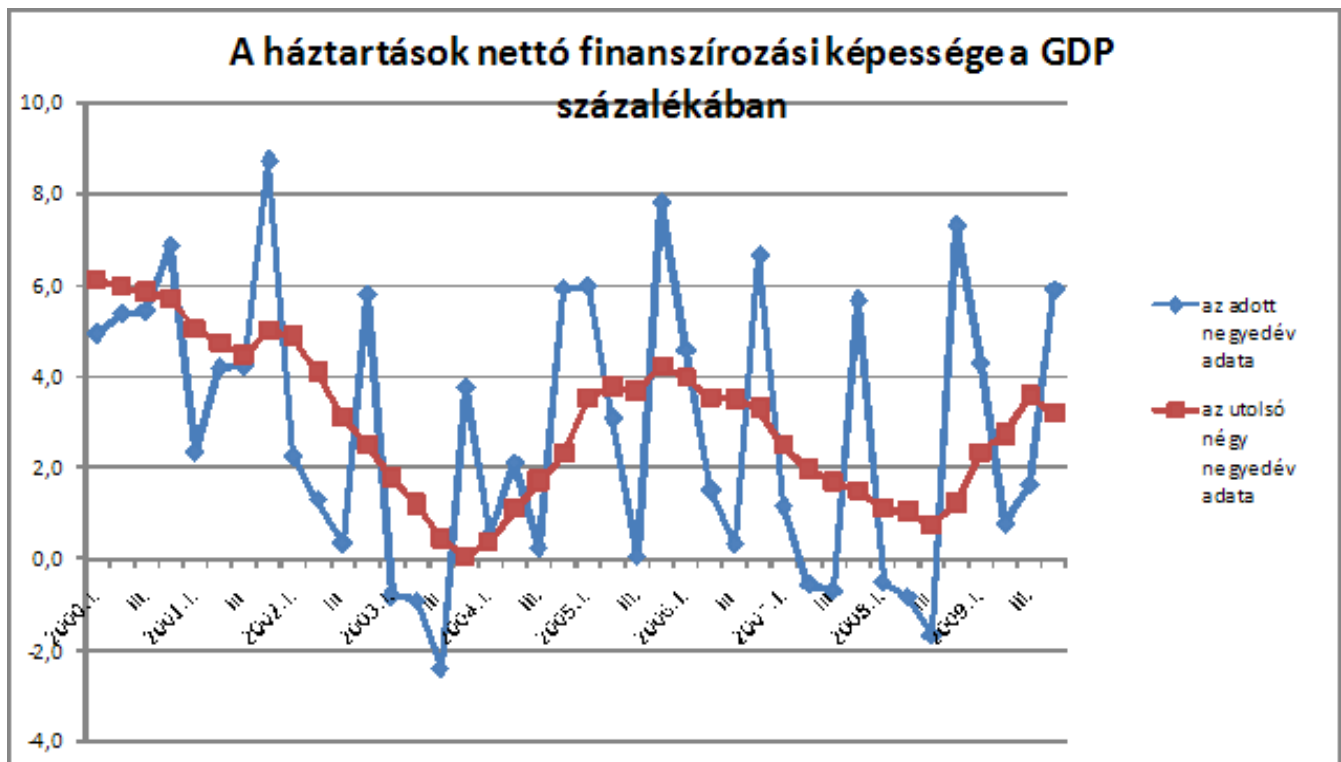

Mint az ábrán is látszik, a háztartások összességénél n?tt a pénzügyi eszközök értéke (ami a készpénz és a betétek értékén túl tartalmazza az összes követelést, befektetést és megtakarítást is, tehát a következő három oszlop által képviselt eszközöket is), alig változott a kötelezettségek összege. A tulajdonosi részesedések nagysága és a biztosítástechnikai tartalékok összege kis mértékben n?tt, ez arra utal, hogy aki tud, igyekszik megtakarítani, ill. befektetni a pénzét.

A kötelezettségek kismérték? növekedése talán meglep?, de ha jobban végiggondoljuk, hogyan változott a hitelek állománya, nem találjuk annyira különlegesnek. Az átlagos jövedelm? családok a korábban felvett hiteleket igyekeznek törleszteni, újakat nem vesznek fel, amíg pénzügyi helyzetük nem engedi meg, hogy újabb nagy érték? vagyontárgyat vásároljanak. A magasabb jövedelm? családoknak nincs szükségük újabb hitelekre, a régebbieket is tudják törleszteni, azaz állományát csökkenteni. Az alacsonyabb jövedelm? családok nem biztos, hogy tudják törleszteni korábbi hiteleiket, az is lehet, hogy további kölcsönöket, hiteleket kell felvenniük, hogy a létfenntartásukat biztosítsák. Az újonnan felvett hitelek viszont az alacsony jövedelmük miatt nem olyan magas, hogy ezzel jelent?sen növeljék a háztartások kötelezettségeinek állományát. Válság esetén a bankok is jobban megnézik, kinek adnak hitelt, szigorodnak a feltételek, ez is hozzájárul a csupán kismérték? növekedéshez.

A nettó pénzügyi vagyon a pénzügyi eszközök és a kötelezettségek különbségével egyenl?, ennek értéke n?tt, hiszen az eszközök értéke jobban n?tt, mint a kötelezettségek állománya. A jól m?köd? „családi költségvetések” szükségszerűen pozitív egyenleget mutatnak, hiszen a létfenntartáshoz szükséges, hogy ne költsékezzünk túl, hosszú távon nem lehet hitelekbe?l élni.

Az alábbi ábra is azt mutatja, hogy a háztartások bevételei meghaladják a kiadásait:

A kék grafikon a negyedévre jellemző finanszírozási képességet mutatja, vagyis azt, hogy a GDP hány százalékával haladja meg a háztartások összességének bevétele a kiadásokat. Jól látszik az adatokból, hogy az esetleges negatív finanszírozási képesség mindig év végén volt jellemző, ebből arra következtethetünk, hogy a karácsonyi bevásárlás során az emberek nagy része még mindig hajlandó túlköltekezni és hitelfelvételből finanszírozni az ünnepeket.

A piros grafikon az utolsó négy negyedév átlagát mutatja, kiszűrve a szezonális ingadozásokat. Ez alapján azt mondhatjuk, hogy 2009 folyamán javult a háztartások vagyoni helyzete, de a 2000-ben jellemző értékeket megközelíteni sem tudta.

Az egyes családok minden bizonnyal azt érzik, hogy egyre rosszabb a vagyoni és pénzügyi helyzetünk, egyre nehezebb a megélhetés. A háztartások összességére ez nem jellemző, ami az ország gazdasági helyzetének szempontjából megnyugtató, mert a családi megtakarítások biztosítják a hitelkínálatot, és ezáltal a pénz forgását, a gazdaság működését.

A következő részben megvizsgálom az államháztartás vagyoni helyzetét.

N. R. Ágnes

Szerző a Flag Polgári Magazin tagja

<http://kozgazdasz.freeblog.hu>

Ajánló
